

Teksten: Psalm 124 en Marcus 10:17-31

Lieve mensen,

Er staat geen huidvraat meer, de aambeien zijn vervangen, aalmoezen worden niet meer gegeven. In plaats daarvan staat er huidziekte, gezwellen en gift uit barmhartigheid. O ja, en mysterie is geheim geworden. Dit is een kleine greep uit de vertaalvondsten van de NBV21, de net deze week uitgekomen nieuwe Bijbelvertaling, maar dat zal u niet ontgaan zijn.

En in de teksten die we vandaag lezen, wat is daar anders? Niet zoveel... Maar één ding wel. Dat is meteen rond de nieuwe vertaling de tot nu toe meest spraakmakende kwestie. Dat is de zogenaamde eerbied hoofdletter zoals bij het woord U.

In de Evangelielezing van vandaag uit Marcus zegt Petrus tegen Jezus *'Maar wij hebben alles achter gelaten om U te volgen.'* U staat met een eerbiedwaardige hoofdletter geschreven. De eerbied hoofdletter is terug van weggeweest. Dat heeft het NBG geweten. Een storm van kritiek kwam er. Het zou een stap terug in de tijd zijn. 'Nou dat is toch wel een achteruitgang,' las ik in een krant. 'Met het afschaffen van die eerbied hoofdletters in de NBV van 2004 werd de Bijbel een boek voor iedereen. Met de terugkeer van de EH's verspeelt de bijbel zijn nationaal gezag, dat de NBV van 2004 bij gelovigen en ongelovigen had,' aldus een recensent. 'De Bijbel is zo opnieuw het boek van de kerk en niet van heel het volk.'

Maar is dat wel zo? Dat weet ik nog zo net niet. Als we duidelijk kunnen maken dat in de Bijbel de regie niet bij de schrijvers van ooit ligt, noch bij de vertalers van nu, noch bij het volk of de kerk, maar bij een Eerbiedwaardige, die in eerdere vertalingen mysterie heette en nu geheim, dan kunnen we ook laten zien waarom de Bijbel een heilig boek is, voor gelovigen en ongelovigen. De terugkeer van de eerbied hoofdletter biedt ons een kans. De kans om erop te wijzen, dat er in ons leven dingen zijn die eerbiedwaardig zijn. Dat is nodig, want als we iets kwijt dreigen te raken dan is het wel de eerbied, eerbied voor God, voor de aarde, voor het leven en het samenleven. Eerbied hebben betekent hoogachten. Eerbied komt van het verouderde eer bieden. 'Achten' en 'ontzag hebben voor' zit erin.

Als ik voor iets of iemand ontzag heb, kleurt dat mijn relatie met diegene. Ik heb respect, ben me bewust van het belangrijke ervan, raak met eerbied vervuld. Dat maakt zoveel verschil. Kijk maar eens wat er in de samenleving gebeurt aan oneerbiedigheid, in de politiek, tegenover ambulancepersoneel, tegenover politici, extreem uit de hand lopend zoals in Engeland. Eerbied is zuurstof voor samenleven en zorg voor elkaar, voor dieren en dingen.

De terugkeer van de eerbiedwaardige hoofdletter is een kans, die zeker uitleg en toelichting nodig heeft, maar toch. De Bijbel is de bewaarster, de schuilplaats van de Eerbiedwaardige. Daar durf ik mijn hand voor in het heilige vuur te steken.

In Psalm 124 staat hoe het zit. Deze vertrouwenspsalm gaat over de bescherming die Israël krijgt van de Heer met een hoofdletter als vijanden zich tegen de mensen keren, hen willen verslinden en hun woede op hen willen koelen, zoals de Taliban afrekenet met die Afghaanse tolk. De psalm eindigt in vers acht met de welbekende woorden: *Onze hulp is in de naam van de Heer, die hemel en aarde gemaakt heeft.* Ik weet nog dat de Zeeuwse dominee Hendriks in een van zijn boekjes schreef, dat als mensen die buitenkerkelijk zijn in een dienst komen en dit vers aan het begin horen, dat zij dan meteen afhaken. *Onze hulp is in de naam van de*

Heer. Waar hebben ze het over? Onze hulp vinden wij in de Naam van de Heer... De Naam, dat is de werkelijkheid van God, en die werkelijkheid Gods, dat is de schat die in de akker van de Bijbel bewaard ligt. De kunst nu is om via dat woord van de Bijbel bij de werkelijkheid van God uit te komen. En het achtste vers uit de Psalm staat daar niet toevallig. Zeven zijn de dagen, en acht staat voor de dimensie van het eeuwige, voor de werkelijkheid van God. Wij mogen het goud uit de tekst opdelven. God is het geestelijk goud van deze tekst. Het tilt ons op uit de aardse misère. 'Onze hulp' in precies het achtste vers wijst op de armoede en behoefte om gered te worden. De gemeenschap van Israël kent het verlangen om gered te worden, en uit die Israël gemeenschap komt een jongeman die – we maken een sprongetje naar het Marcus evangelie - die door heeft dat Jezus vol van dat goud van God zit. Hij vermoedt bij Jezus iets te vinden, dat met dat goud van doen heeft.

Jezus vervolgt zijn weg, staat er. Hij heeft net de kinderen in het midden gezet en gezegend. Een man snelt op hem toe, valt voor hem neer op zijn knieën en bidt: *Goede meester, wat moet ik doen om het eeuwige leven te krijgen? Hoe kom ik bij het hemels goud?* De rijke jongeling is een iconisch beeld van de mens die het ene heeft en het andere mist. De rijke jongeling staat ook voor het rijke westen. Kan het rijke westen weer worden als een kind om te komen tot een andere manier van leven, waarin de dieptedimensie van het eeuwige opbloeit? De rijke jongeling leert ons een belangrijke les. Dat dit ons als rijke westerlingen niet zomaar lukt, zoals het ons ook niet lukt om nu, na de eerste coronapandemie, een andere koers te gaan varen. We gaan massaal terug naar het oude normaal. Dag klimaat, dag milieu, gauw alles inhalen! We missen een visie, een visioen dat ons optilt en bevrijdt uit onze ballingschap.

Goede meester, wat moet ik doen om het eeuwigheidsleven te krijgen? Hoe krijg ik diepte en grond in mijn leven? Jezus gaat met de jongeling in gesprek. Hij verbetert hem. 'Wat noem je mij goed?' Is Jezus geïrriteerd? Daar lijkt het op. Toch zou dat raar zijn, want het staat zo haaks op de sympathie die zo meteen volgt. Jezus wijst met dit 'wat noem je mij goed' hem eerder de weg naar het eeuwige. Als je wilt ervaren wat het eeuwige leven is, stop dan met het uitdelen van certificaten van goed en slecht aan mensen. Als ik in jouw ogen nú goed ben, dan ben ik stráks ook zomaar iets anders. Want ik ben nu goed, maar straks roep je kruisig hem. Jezus gidst de jongeling richting de eeuwigheid, maar kan de jongen de beslissende stap ook zetten? We weten het antwoord. Hij is te zeer verkleefd aan zijn bezit, dat wil zeggen, aan de aardse zaken. Van kindsbeen af aan weet hij hoe het hoort. Hij is plichtsgetrouw, een topper in sociaal gewenst gedrag, maar weet hij van het eeuwige? Nee, dat verlangt hij wel, maar weten ervan doet hij niet, zo blijkt dadelijk. Jezus haalt de Tien Woorden erbij, maar daarvan alleen de laatste vijf. Maar als Jezus de laatste van de vijf noemt, zet hij met de jongeman een volgende stap richting het eeuwige. Want de leefregel, 'Toon eerbied voor uw vader en uw moeder' hoort bij de eerste vijf geboden, en de eerste vijf gaan over wat bij God, de Eerbiedwaardige, hoort. Zo slaat Jezus voor zijn pupil een bruggetje naar God de Eeuwige, want daar verlangt de jongen naar.

Meester, daar heb ik naar geleefd, van mijn jeugd af aan. *Jezus ziet hem vriendelijk aan en krijgt hem lief.* Zo aangekeken worden, zo zonder oordeel, dat is het eeuwige. Jezus houdt van hem in zijn zoeken, ziet zijn onrust en verlangen naar het goede en het eeuwige. Deze mens zoekt naar iets voorbij de zeven, voorbij de wereld en de tijd. Hij zoekt naar iets uit de wereld van de acht, naar het om niet, naar onthecht zijn, vrij zijn van de gehechte staat. Hij verlangt

net als de Psalmist naar de helper die hemel en aarde gemaakt heeft. Jezus ziet hem aan en krijgt hem lief. En in hem ons. In deze jongen ziet Jezus de menselijke onmacht om bij God te komen aan, onze onmacht om op hem afgestemd te leven en vrij te zijn van alle sores zonder ervoor weg te lopen. De rijke jongeling is een spiegel waarin we onszelf zien. **Hij staat voor iets in ons. Wij zijn jongeling, want we weten dat we nog iets missen. Wij hebben nog te groeien. Er is een gebied in ons, dat steeds de vraag stelt: maar God, hoe dan? Wat voor leven leid ik? Is het van eeuwigheid doordrongen? In het tijdelijke, menselijke leven dringt hier iets wonderlijks door dat alles in een heel ander licht zet... Dat eeuwigheidsleven, daarvan ruikt de jongeling dat hij daarvoor bij Jezus moet zijn. Hij rent naar Jezus en valt op zijn knieën neer.** Dat is de beweging van het bidden.

Als wij bidden 'Onze hulp is in de Naam van de Heer, die hemel en aarde gemaakt heeft', dan gaan wij door de knieën voor onze God de Eerbiedwaardige, dan zijn we vrij van andere verleidingen van eer. Dan stroomt Gods Zijn door onze aderen en ogen naar de ander... Dan zijn we vrij in verbinding met het leven. Dat is het Godsgeheim. De rijke jongen was te gehecht aan zijn vertrouwde leven, was te bang om te vallen als hij alles zou loslaten. Toch mogen wij met de dichter Rilke erop vertrouwen, dat ook al zullen wij vallen, er toch iemand is die ons oneindig teder met zijn hand omvat. Wie dat weet, kan loslaten zonder te verliezen, dat is het geloofsmysterie.

En soms ook dwingt de loop van het leven je ineens om los te laten. Dat komt niet zelden onverwacht, dat overkomt je. Dan kan het gebeuren, dat je op de knieën gaat omdat je ineens weet van het Eeuwige.

De leerlingen zijn verbijsterd, verslagen. Jezus zegt: 'Kinderen.'
Jezus zegt tot ons: 'Kinderen.'

Bedroefd gaat de rijke jongeling heen. Hij heeft ervaren wat we in Hebreeën lazen, 'dat het woord van God levend is en werkzaam en scherper snijdend dan enig tweesnijdend zwaard. En het woelt diep tussen ziel en geest, weefsels en merg, en het oordeelt overleggingen en bedoelingen van ons hart.'

'Kinderen.'

En Jezus ziet ons aan en krijgt ons lief.

Amen